

VLIV ZAVEDENÍ EURA NA TRANSAKČNÍ NÁKLADY MSP

EURO INTRODUCTION INFLUENCE ON TRANSACTION COSTS OF THE SME

Martina Šudřichová

Abstract: *The European Monetary Union deals now days with a series of problems concerning with the indebtedness of some member states. From the EU side corrective arrangements are accepted such as The European semester, The Euro Plus Pact or the Euro area rescue mechanisms. Just the current situation in the euro area and the non-reformed public finance of the Czech Republic force significantly the uncertainty in case of setting a new date of the euro introduction. If the EMU copes with the current debt problems, Czech Republic will execute the planned public finance consolidation and if there is a euro-optimistic party in the government we can suppose that the Czech join the euro area project will lead into a successful ending. The article concerns with benefits of the euro introduction for the SME by removing the transaction costs. It offers a basic overview of the bank fees connected with the foreign exchange account administration and with the euro non-cash foreign payments at different banks. There are presented model situations and discussed the benefits and costs of the euro introduction and postponing of the euro introduction in the Czech Republic for the SME from the transaction costs point of view.*

Keywords: *Euro, European Monetary Union, Competitiveness, Enterpriser, Transaction Costs.*

JEL Classification: *F36.*

Úvod

Vstupem do EU se Česká republika zavázala přijmout euro za své zákonné platidlo. Odborná veřejnost diskutuje o zavedení eura a nahlíží na něj z různých pohledů. Nejčastěji se setkáváme s otázkou, zda a kdy euro přijmout, či výčtem přínosů a rizik plynoucích ze zavedení eura. Zastánci zavedení poukazují na značnou úsporu transakčních nákladů a odstranění kursových ztrát v obchodě s eurozónou, odpůrci argumentují ekonomickou teorií optimálních měnových oblastí a současnou dluhovou krizí některých členských států eurozóny.

Příspěvek se zabývá výhodou snížení transakčních nákladů MSP v souvislosti s přijetím eura v ČR. Cílem článku je poskytnout přehled bankovních poplatků za vedení účtu a hotovostní a bezhotovostní platby u běžného účtu vedeného v eurech u vybraných bank a uvést modelové situace, které pomohou kvantifikovat výhodu snížení transakčních nákladů v konkrétních případech. Článek rovněž upozorní i na případná rizika, která se mohou paradoxně vyskytnout v kontextu snížení transakčních nákladů pro MSP, při zavedení eura v ČR.

1 Formulace problematiky

1.1 Dluhová krize v eurozóně a vstup ČR

V současné době se potýká eurozóna s celou řadou problémů, které byly vyvolány celosvětovou hospodářskou krizí a následně se projevily dluhovou krizí některých členských států. Mezi úvěrově problémové země je řazeno Portugalsko, Itálie, Irsko, Řecko a Španělsko (označovány PIIGS). Členské státy EU začaly diskutovat a následně přijímat nápravná opatření. S cílem koordinovat hospodářskou politiku jednotlivých členských států EU, byl v červnu 2010 Evropskou radou schválen evropský semestr. Jeho hlavním záměrem je sjednocení termínů předkládání stabilizačních či konvergenčních programů a národních programů reforem. Nejdůležitější přínos evropského semestru je spatřován v tom, že členský stát bude moci zapracovat doporučení Rady do návrhu státního rozpočtu ještě v daném roce. Mezi další protikrizová opatření ze strany členských států EU patří dokument Pakt euro plus, který byl schválen na zasedání Evropské rady 24. – 25. 3. 2011. Pakt sleduje čtyři základní cíle: podporu konkurenceschopnosti, podporu zaměstnanosti, udržitelnost veřejných financí a posílení finanční stability členských států EU. ČR se zatím k Paktu nepřipojila. Hlavním důvodem je skutečnost, že ČR nebyla přizvána k přípravě Paktu a že doposud nejsou známy především daňové dopady Paktu. V návaznosti na dluhovou krizi některých členských států eurozóny byly učiněny kroky, které mají zajistit finanční stabilitu celé eurozóny. Rada ECOFIN schválila v květnu 2010 záchranný mechanismus v celkové výši 750 mld. eur, který se skládá z Evropského fondu finanční stability, na kterém se podílejí pouze členské země eurozóny a z Evropského mechanismu finanční stabilizace, na kterém se podílejí všechny členské země EU. Za finanční pomoc Irsku ve výši 85 mld. eur ČR ručí 6,7 mld. Kč a za finanční pomoc Portugalsku ve výši 78 mld. eur ČR ručí 7,7 mld. Kč. [2]

Státy střední a východní Evropy jsou v otázce zavedení eura opatrné. „*Tyto státy mají objektivní důvody postupovat obezřetně, především v návaznosti na průběh a tempo svých domácích reforem, míru sladění ekonomik s eurozónou a účinnost mechanismů dostatečně tlumících případné krizové situace.*“ [13, s. 257] Posledním členským státem eurozóny se stalo 1. 1. 2011 Estonsko. Ostatní členské země EU své původně plánované termíny přijetí eura postupně zrušily a jiné nestanovily. Dánsko a Velká Británie si vyjednaly, již při vzniku EMU, trvalou výjimku z povinnosti přijmout euro, tzv. opt-out. Současnou situaci popisuje Tab. 1, ze které je patrné, že v neurčení nového plánovaného termínu přijetí eura není ČR žádnou výjimkou. Pouze Rumunsko oficiálně nezrušilo plánované datum vstupu do eurozóny, ale je jasné, že je nereálný. Doposud nevstoupilo do minimálně dvouletého členství kursového mechanismu ERM II.

Tab. 1: Plánovaný termín vstupu ostatních zemí EU do eurozóny

Stát	Plánované datum vstupu	Členství v ERM II
Bulharsko	není stanoveno	ne
Česko	není stanoveno	ne
Dánsko	opt-out	od 1. ledna 1999
Litva	není stanoveno	od 28. června 2004
Lotyšsko	není stanoveno	od 2. května 2005
Maďarsko	není stanoveno	ne
Polsko	není stanoveno	ne
Rumunsko	rok 2014	ne
Švédsko	není stanoveno	ne
Velká Británie	opt-out	ne

Zdroj dat: [7]

Česká republika se zavázala přijmout společnou jednotnou měnu euro. Podmínkou přijetí eura je povinnost splňovat kritéria nominální konvergence. V současnosti má ČR problémy s plněním kritéria udržitelnosti veřejných financí, proto byla v prosinci 2009 vůči ČR zahájena Procedura při nadměrném schodku. Dle MF ČR a ČNB „*je velmi nepravděpodobné, že ČR bude ve střednědobém horizontu schopna plnit všechna maastrichtská konvergenční kritéria. Zásadní bariérou pro vstup do měnové unie přitom bude vyšší než 3% deficit sektoru vládních institucí. ... Proto Ministerstvo financí a Česká národní banka v souladu se schválenou Aktualizovanou strategií přistoupení ČR k eurozóně doporučují vládě ČR toto datum prozatím nestanovovat.*“ [11, s. 6-7] Konkrétní datum vstupu do eurozóny je pro každý členský stát EU svobodným politickým rozhodnutím. Současná politická reprezentace ČR se kloní spíše k euro-pesimistické skupině. Dle prezidenta Václava Klause by si ČR měla vyjednat trvalou výjimku z povinnosti přijmout euro, tzv. opt-out, stejně tak jako Dánsko a Velká Británie. [8] Rovněž současná vláda je v otázce zavedení eura opatrná. Pokud se EMU nevyrovná se současnými dluhovými problémy, ČR neprovede plánovanou konsolidaci veřejných financí a nebude-li euro-optimistická politická strana ve vládě, lze předpokládat, že ČR neobnoví snahu o vstup do eurozóny.

Přijetí eura v ČR je často rozebíráno z různých pohledů. Do těchto diskuzí se z podnikatelské veřejnosti zapojují převážně velké podniky a exportéři. Názory MSP nebývají často slyšet. Důvodem je odlišná úroveň znalostí o problematice zavedení eura a přístup k informacím. Debatu o přijetí eura v ČR značně ovlivnily dopady celosvětové ekonomické krize. V letech 2008 a 2009 zástupci MSP volali po rychlém zavedení eura. Na 4. konferenci Evropské fórum podnikání, která se konala 17. září 2008, představila Soňa van Deelenová stanoviska zaměstnavatelských a podnikatelských svazů k zavedení eura v ČR, podle které se MSP dělí na dvě části. Ta větší část, která se orientuje na export, má stejná stanoviska jako velké podniky. Tu menší část, která importuje vstupy a orientuje se na domácího zákazníka, otázka zavedení eura netrápila. Situace se začala podle Deelenové měnit, když i menší podniky z této menší části začaly pociťovat klesající poptávku. [4] Konfederace zaměstnavatelských a podnikatelských svazů ČR dne 28. ledna 2009 předložila návrhy na opatření vedoucí ke zmírnění současné ekonomické krize. Mezi opatřeními s dlouhodobým účinkem navrhuje do konce prvního čtvrtletí 2009 stanovit termín

přijetí eura na rok 2013. [10] V souvislosti s řeckou dluhovou krizí klesá veřejná podpora zavedení eura v ČR. Podle výsledků průzkumu Hospodářské komory ČR přijetí eura podporuje pouze 20 % dotázaných MSP. [5]

1.2 Výhoda zavedení eura – snížení transakčních nákladů

Snížení transakčních nákladů je jednou z často zmiňovaných podnikatelských výhod v souvislosti se zavedením eura v ČR. V podstatě se jedná o snížení bankovních poplatků. Ty vyplývají z vedení devizového účtu v eurech, z platebních převodů v euru a z konverzí měn. Náklady spojené s vedením devizového účtu v eurech jsou nyní totiž vyšší, než náklady na vedení korunového účtu. Tyto finanční aspekty budou s přijetím eura v ČR eliminovány. Podobně je tomu tak i s bankovními poplatky, které souvisejí s platebními převody v eurech; i ty jsou nyní vyšší než poplatky za platební převody v korunách. Plnohodnotným začleněním ČR do Jednotného eurového platebního prostoru (Single Euro Payment Area - SEPA) dojde k sjednocení nákladů platebních převodů v euru, jako je tomu při domácích platbách v korunách. Cílem SEPA je sjednocení plateb při přeshraničních a národních platbách v euru po celé eurozóně. Do tohoto projektu byly přizvány i ostatní země EHP, které nemají zavedené euro. Ty se mohou na projektu podílet při eurovém přeshraničním platebním styku. Povinností bank v EU je pak zpoplatňovat zahraniční bezhotovostní styk v eurech jako domácí bezhotovostní styk v eurech. Předpokládá se, že v budoucnosti členské země EU opustí národní platební systémy a přejdou na systém SEPA.

Sobišek uvádí jako největší výhodu pro podnikatele odstranění nákladů plynoucích z převodů zahraničních měn. V eurozóně, díky systému SEPA, probíhají převody v eurech z jedné banky do druhé v jednom měště za stejnou cenu, jako poslání peněz mezi bankami v různých státech eurozóny. Dokud ČR nepřijme euro, budou platby v euru podstatně dražší, než tuzemské platby v korunách. Podle odhadu Pavla Sobiška činí tento rozdíl v cenách plateb ročně 20 až 30 miliard korun, které získává bankovní sektor. [12]

Konkrétními dopady zavedení eura na podnikový sektor a silou jejich vlivu se zabývá Martin Zákasník, autor jedné z kapitol Studie vlivu zavedení eura na ekonomiku ČR. Studie uvádí, že přínosy budou mít dlouhodobý charakter po přijetí eura ve formě úspor nákladů. Charakteristiku přínosů zavedení eura ve formě snížení transakčních nákladů poskytuje Tab. 2. Jak je patrné, tak přínosem se středním vlivem na celkové hospodaření podniku bude mít úspora nákladů plynoucích ze zahraničního platebního styku. Úspora nákladů za vedení více účtů a nákladů na směnu valut budou mít na celkové hospodaření podniku minimální dopad. [14]

Tab. 2: Přínosy zavedení eura podnikovému sektoru – snížení transakčních nákladů

Konkrétní přínos	Druh působení	Vliv na velikost nákladů	Dopad na podn. sektory	Síla vlivu
Úspora nákladů zahr. platebního styku	Jistý přínos, stálý, přímý a okamžitý dopad	Vliv hlavně u sum převyšujících výši tzv. europlatby (nad 50 000 EUR)	Podniky se zahraničními operacemi v EUR	Malý / střední vliv
Eliminace nákladů na směnu valut / deviz a jiných transakčních nákladů	Jistý přínos, stálý, přímý a okamžitý dopad	Podíl hotovostních a bezhotovostních transakcí	U valut pro všechny podniky s hotovostními operacemi (např. zahr. diety), u deviz minimální vliv	Malý vliv
Eliminace nákladů za vedení více účtů	Jistý přínos, stálý, přímý a okamžitý dopad	Poplatky za vedení účtu (především hotovostní výběry a vedení účtu)	Podniky se zahraničními operacemi v EUR	Malý vliv

Pozn.: jistý vliv nastane určitě; přímý vliv se bezprostředně vztahuje na konkrétní podnik a jeho aktivity; okamžitý vliv se projeví bezprostředně po zavedení eura; střední vliv má slabší dopad na celkové hospodaření podniku; malý vliv má minimální dopad na celkové hospodaření podniku

Zdroj dat: [14]

2 Metody

Při vypracování příspěvku byly použity kvalitativní metody sběru sekundárních informací. Především získání informací ze sborníků, dokumentů, monografií a studií. Rovněž byly použity metody sběru sekundárních informací prostřednictvím internetu a to vyhledávání a brouzdání. Při zpracování informací byla použita metoda modelových situací.

3 Rozbor problému

Bankovní poplatky, které jsou spojené s vedením duálních účtů, jsou nákladem nezavedení společné evropské měny euro v České republice. Podnikatelé, kteří kromě běžného účtu v domácí měně mají devizový účet v EUR, musí hradit bankovní poplatky, které jsou zpravidla vyšší než u běžného účtu v domácí měně. Přijetím eura by tyto transakční náklady zanikly. Náklady na vedení devizových účtů v EUR jsou rozdílné. Tab. 3 poskytuje přehled vybraných bankovních poplatků, spojených s vedením běžného účtu v eurech, včetně hotovostních operací. Údaje vycházejí z aktuálních ceníků komerčních bank. Pro komparaci byly vybrány některé poplatky podobných produktů tří největších tuzemských bankovních ústavů (měřeno podle objemu bilance na konci roku 2010) [6]:

- ČSOB: Běžný devizový účet, který je určen právnickým a fyzickým osobám – podnikatelům.
- Česká spořitelna: Běžný účet v cizí měně, který je určen pro podnikatele a malé firmy s ročním obratem do 30 mil. Kč.
- Komerční banka: Běžný účet v cizí měně, který je určen právnickým i fyzickým osobám – podnikatelům s ročním obratem pod 60 mil. Kč.

Poplatky jsou uvedeny v korunách a v den zúčtování poplatku jsou přepočítány aktuálním kursem devizového trhu ČNB. Na první pohled je patrné, že poplatky za vedení a za hotovostní operace jsou různé. Mezi porovnávanými běžnými účty v EUR je vedení devizového účtu nejlevnější u České spořitelny a nejdražší u ČSOB. Vklad eurobankovek do výše ekvivalentu 500 000 Kč je nejvýhodnější u devizového účtu České spořitelny a Komerční banky. Poplatek za výběr hotovosti na přepážce u ČSOB a Komerční banky činí 60 Kč a u České spořitelny činí tento poplatek 0,15 % z vybírané částky, minimálně však 40 Kč.

Tab. 3: Bankovní poplatky spojené s běžným účtem v EUR

Poplatek:	ČSOB	ČS	KB
Založení účtu	zdarma	zdarma	zdarma
Vedení účtu	120 Kč	zdarma	100 Kč
Výpis z účtu měsíčně poštou do ČR	zdarma	poštovné	20 Kč
Vklad hotovosti (bankovek) v eurech na přepážce	9 Kč	Do výše ekvivalentu 500 000 Kč: zdarma Nad výši ekvivalentu 500 000 Kč: 0,15 % z vkládané částky	Do výše ekvivalentu 500 000 Kč: zdarma Nad výši ekvivalentu 500 000 Kč: 75 Kč
Výběr hotovosti v eurech na přepážce	60 Kč	0,15 % (min. 40 Kč)	60 Kč
Zrušení účtu	zdarma	zdarma	zdarma

Zdro datj: [1; 3; 9]

Převážnou část transakčních nákladů tvoří bankovní poplatky za bezhotovostní platební operace v EUR. Pokud podnikatel má běžný účet v EUR a provádí bezhotovostní platbu na jiný běžný účet v EUR, vedený u zahraniční banky členských států EHP, platí podstatně vyšší poplatky, než při bezhotovostní platbě v domácí měně v rámci ČR. Komerční banky v ČR se sice účastní projektu SEPA, přesto k sjednocení plateb za domácí a zahraniční platební styk dojde až po vstupu ČR do eurozóny. Tab. 4 porovnává bankovní poplatky, spojené s bezhotovostním zahraničním platebním stykem v EUR v rámci SEPA, u výše vybraných běžných účtů vedených v EUR. Nejnížší náklady jsou spojené s bezhotovostními úhradami do 50 000 EUR, realizovanými prostřednictvím účtu vedeného u Komerční banky. Naopak přijatá platba ze zahraničí do 50 000 EUR je nejlevnější u běžného účtu České spořitelny.

Tab. 4: Bankovní poplatky spojené s bezhotovostním zahraničním platebním stykem v EUR v rámci SEPA

Poplatek:	ČSOB	ČS	KB
Úhrada do zahraničí - SEPA převod do 50 000 EUR	Na přepážce: 500 Kč; 250 Kč (Linka 24 a Elektronické bankovníctví)	220 Kč	195 Kč
Úhrada do zahraničí - SEPA převod nad 50 000 EUR	Na přepážce: 1 %, min. 250 Kč, max. 1500 Kč + 250 Kč (příplatek za písemný příkaz); 0,7 %, min. 250 Kč, max. 750 Kč (Linka 24 a Elektronické bankovníctví)	1 %, min. 220 Kč, max. 1500 Kč	0,9 %, min. 250 Kč, max. 1500 Kč
Úhrada ze zahraničí – SEPA převod do 50 000 EUR	150 Kč	100 Kč	154 Kč
Úhrada ze zahraničí – SEPA převod nad 50 000 EUR	1 %, min. 150 Kč, max. 1000 Kč	1 %, min. 100 Kč, max. 950 Kč	0,9 %, min. 225 Kč, max. 1095 Kč

Zdroj dat: [1; 3; 9]

V rámci analýzy transakčních nákladů není provedena komparace poplatků za konverzi měn a výměnu valut. Valuty většinou podniky potřebují za účelem proplacení zahraničních diet. Tyto firmy mají převážně devizový účet vedený v EUR, a tak nepotřebují směňovat valuty, nebo firmy volí nákup a prodej valut ve směnárnách bez poplatků, a to většinou za výhodnější kursy, než u komerčních bank.

4 Diskuze

Pro přiblížení problematiky MSP v souvislosti s transakčními náklady jsou níže uvedeny typové modelové situace.

4.1 OSVČ poskytující instalatérské služby ve Středočeském kraji

Živnostník poskytuje instalatérské služby převážně v oblasti svého bydliště. Nákup materiálu uskutečňuje v domácí měně a výnosy z prodeje materiálu a služeb realizuje rovněž v domácí měně. Bankovní účet a pokladnu vede v domácí měně a nerealizuje žádné zahraniční platební transakce.

Pro tohoto podnikatele nebude mít zavedení eura v ČR žádný vliv na jeho současné transakční náklady. V souvislosti s přijetím eura v ČR je možné vyjádřit obavu, zda se i tomuto podnikateli naopak nezvednou transakční náklady. Může se snadno stát, že se bankovní instituce v ČR budou snažit pokrýt ztrátu, která vznikne zrušením dosavadních devizových účtů v eurech, a promítnou tato očekávání ve vyšších poplatcích za účty, vedené dosud v domácí měně. To by znamenalo, že tento živnostník bude nakonec v daleko horším postavení, než doposud.

4.2 Restaurační zařízení v menším městě ve Středočeském kraji

V této modelové situaci je možno uvažovat o malém restauračním zařízení, které se nachází u hlavní silnice. Zákazníci jsou řidiči kamionů a také běžní domácí hosté, kteří

zde nakupují i potraviny v přílehlém malém obchodě. Pro tento podnikatelský subjekt je typické, že občas přijme eurovou hotovostní platbu.

V tomto případě je ale objem plateb v EUR tak malý, že se nevyplatí zakládat si jakýkoliv bankovní účet v cizí měně. Podnikatel, který podnik provozuje, si ponechá tato eura, jako zásobu pro možnost vycestování do ciziny, případně takto získaná eura smění ve směnárně v Praze, u soukromého směnárníka, který má podstatně výhodnější kurs než komerční bankovní instituce. Směnárenské služby jsou často také osvobozeny od poplatků za směnu, jako bonus pro zákazníka. I v tomto případě je možné tvrdit, že přechod na euro nebude mít pro tohoto podnikatele žádný vliv na jeho transakční poplatky, protože zahraniční bankovní transakce nerealizuje.

4.3 Restaurační zařízení v příhraniční oblasti s Německem

Restaurační zařízení v příhraniční oblasti s Německem leží na hlavní silnici spojující vnitrozemí s přechodem Strážný - Philippsreuth. Cestou z Německa se zde zastavují němečtí zákazníci na oběd a občerstvení, řidiči kamionů, kteří preferují jinou cestu, než přes dálniční hraniční přechod v Rozvadově a také domácí hosté, kteří se zde občerstvují a obědvají před přejetím státní hranice. Platby jsou zde přijímány jak v domácí měně, tak v eurech. Přibližně jednu polovinu denních tržeb tvoří příjmy v eurech. Průměrnou denní tržbu podnikatel odhaduje na 18 000 Kč. Dá se tedy usuzovat, že denně utrží asi 409 EUR (při kursu 23,50 CZK/EUR) a 9 000 CZK. Objem devizových finančních prostředků je zde podstatně větší, než ve vnitrozemí. Pro tento podnikatelský subjekt se již vyplatí zřídit si běžný účet v cizí měně, konkrétně v EUR. Podnikatel část ukládá na devizový účet a část si nechává v hotovosti, protože se mu vyplatí občas nakoupit suroviny v Německu. V Německu nakoupí týdně potraviny průměrně za 300 EUR. Zhruba 2 154 EUR ukládá týdně na devizový účet.

Tento podnikatel používá hotovostní eura k platbám v zahraničí a zbytek pouze ukládá na domácí devizový účet. Žádné zahraniční platební transakce v EUR nerealizuje. V případě zavedení eura by ušetřil na transakčních nákladech, konkrétně na vedení účtu v cizí měně a na hotovostních operacích. Tab. 5 poskytuje přehled měsíčních transakčních nákladů spojených s vedením devizového účtu v EUR, na který podnikatel ukládá na přepážce 4 x měsíčně hotovost 2 154 EUR a 1 x měsíčně vybírá na přepážce hotovost 300 EUR.

Tab. 5: Měsíční bankovní poplatky spojené s vedením devizového účtu a hotovostními operacemi v EUR

Poplatek:	ČSOB	ČS	KB
Vedení účtu (měsíční poplatek)	120 Kč	zdarma	100 Kč
Měsíční výpis z účtu poštou	zdarma	poštovné: 10 Kč	20 Kč
Vklad hotovosti	4x9=36 Kč	zdarma	zdarma
Výběr hotovosti	60 Kč	40 Kč	60 Kč
Celkem	216 Kč	50 Kč	180 Kč

Zdroj dat: [1; 3; 9; vlastní výpočty]

Měsíční poplatek za vedení účtu v případě ČSOB činí 120 Kč. Výpis poštou je poskytován zdarma. Za čtyři vklady hotovosti měsíčně zaplatí podnikatel 36 Kč a za

jeden výběr hotovosti 60 Kč. Celková úspora transakčních nákladů v případě zavedení eura v ČR by činila 216 Kč měsíčně u devizového účtu vedeného u ČSOB.

Vedení účtu u České spořitelny je poskytováno zdarma. Měsíční výpis poštou stojí 10 Kč a jeden výběr hotovosti měsíčně 40 Kč. Zavedením eura v ČR by podnikatel ušetřil v případě vedení devizového účtu u České spořitelny 50 Kč měsíčně.

Přijetím eura v ČR by za vedení účtu v případě Komerční banky podnikatel ušetřil měsíčně 100 Kč. Měsíční výpis poštou stojí 20 Kč. V případě jednoho výběru měsíčně by ušetřil 60 Kč. Celková měsíční úspora by činila 180 Kč.

4.4 Výrobní podnik zabývající se produkcí klimatizačních zařízení

Výrobní podnik se zaměřuje na výrobu a prodej klimatizačních jednotek, prodávaných velkoodběratelům, kteří je dále distribuují. Součástí těchto klimatizačních jednotek jsou i čidla teploty, které nakupuje u zahraničního dodavatele a faktury hradí v eurech. Výrobní podnik vyplácí mzdu v korunách a též hradí energie a část materiálu v domácí měně. Podnik musí vést pokladnu v domácí i v zahraniční měně, protože své pracovníky vysílá na služební cesty do zemí eurozóny. Odhadované průměrné měsíční tržby činí 1 000 000 Kč, z toho je 500 000 Kč fakturováno v eurech. Výrobní podnik disponuje dvěma účty, jeden je vedený v domácí měně, druhý je veden v eurech. Tab. 6 poskytuje přehled měsíčních transakčních nákladů spojených s vedením devizového účtu v EUR. Podnik přijímá průměrně tři platby v eurech (do 50 000 EUR) a dává průměrně dva příkazy k úhradě v eurech (do 50 000 EUR) prostřednictvím elektronického bankovníctví za měsíc. Jednou měsíčně vybírá hotovost 800 EUR do valutové pokladny na proplacení zahraničních diet.

Tab. 6: Měsíční bankovní poplatky spojené s vedením devizového účtu, bezhotovostním zahraničním platebním stykem v rámci SEPA a hotovostními operacemi v EUR

Poplatek:	ČSOB	ČS	KB
Vedení účtu (měsíční poplatek)	120 Kč	zdarma	100 Kč
Měsíční výpis z účtu poštou	zdarma	poštovné: 10 Kč	20 Kč
Úhrada do zahraničí	2x250=500 Kč	2x220=440 Kč	2x195=390 Kč
Úhrada ze zahraničí	3x150=450 Kč	3x100=300 Kč	3x154=462 Kč
Výběr hotovosti	60 Kč	40 Kč	60 Kč
Celkem	1130 Kč	790 Kč	1032 Kč

Zdroj dat: [1; 3; 9; vlastní výpočty]

Výrobní podnik by zavedením společné jednotné měny euro ušetřil na transakčních nákladech v případě devizového účtu u ČSOB 1 130 Kč měsíčně, což činí 13 560 Kč ročně. Pokud by byl devizový účet veden u České spořitelny, uspořil by výrobní podnik 790 Kč měsíčně na transakčních nákladech, což činí 9 480 Kč ročně. Vedením devizového účtu u Komerční banky by výrobní podnik ušetřil 1 032 Kč na transakčních nákladech měsíčně, což činí 12 384 Kč ročně. Z toho vyplývá, že tento podnik by na zavedení měny euro vydělal v porovnání s předchozími nejvíce. Rovněž by se tím vyhnul rizikům spojeným s kursovými rozdíly. Zároveň by došlo k úbytku administrativní práce spojené s vedením dvou účtů.

Závěr

Příspěvek poskytuje přehled bankovních poplatků za vedení a hotovostní a bezhotovostní platby u běžného účtu vedeného v eurech vybraných bank a předkládá modelové situace, které kvantifikují výhodu snížení transakčních nákladů v konkrétních případech. Přínos ze snížení transakčních nákladů a jeho výše, v souvislosti se zavedením eura v ČR, je závislá na míře zapojení podniku do zahraničních platebních operací v eurech. V případě MSP je možné konstatovat, že počet podnikatelů, kteří se orientují na trh eurozóny, v posledních letech roste. Pro tyto podniky oddalování přijetí eura v ČR znamená pouze a jen zvýšené transakční náklady, především za bezhotovostní platby v eurech, jejichž velikost závisí na objemu převodní transakce a na četnosti těchto plateb.

Malé a střední podniky, především pak OSVČ, které nakupují vstupy za domácí měnu a orientují se na domácí trh, výhodu snížení transakčních nákladů v souvislosti se zavedením eura, nepocítí. Příspěvek vyjadřuje obavu, že u těchto podniků může dojít k růstu celkových transakčních nákladů. Tento případ by nastal, pokud komerční banky v ČR promítnou očekávanou ztrátu ze zrušení devizových účtů v eurech do bankovních poplatků, vedených v domácí měně.

Reference

- [1] ČESKÁ SPOŘITELNA, A.S. *Produktový sazebník – Běžný účet v cizí měně*. 13. 09. 2011. [online]. c Česká spořitelna, a.s. [cit. 2011-09-27]. Dostupné na WWW:
<<http://www.csas.cz/banka/nav/podnikatele-firmy-a-institute/podnikatele-a-male-firmy/bezny-ucet-v-cizi-mene/sazby-a-poplatky-d00010945>>.
- [2] ČNB. *Hospodářská a měnová politika v EU*. 2011. [online]. c2003 – 2011 [cit. 2011-09-25]. Dostupné na WWW:
<http://www.cnb.cz/cs/mezinarodni_vztahy/cr_eu_integrace/index.html>.
- [3] ČSOB. *Sazebník pro právnické osoby a fyzické osoby – podnikatele ve znění k 1 8. 2011*. [online]. c ČSOB, 2010. [cit. 2011-09-27]. Dostupné na WWW:
<<http://www.csob.cz/cz/Csob/Sazebniky/Stranky/Sazebnik-pro-pravnicke-osoby-a-fyzicke-osoby-podnikatele.aspx#f>>.
- [4] DEELENOVÁ, v. S. Stanoviska zaměstnavatelských a podnikatelských svazů k přijetí eura. In *Zájmy České republiky a přijetí společné evropské měny. Přepis příspěvků z IV. konference Evropské fórum podnikání: 17. září 2008*. Praha : Vzdělávací středisko na podporu demokracie, 2008. s. 135 – 136. ISBN 978-80-903122-9-6.
- [5] HOSPODÁŘSKÁ KOMORA ČR In FAIRCLOUGH, G.; RUSEK, L. World News: Czechs Wary of Joining Troubled Euro. In *Wall Street Journal. (Eastern edition)*. New York, N. Y. : Jul 9, 2010. pg. A. 11. [online]. c2010. [cit. 2010-07-10]. ISSN 00999660. Dostupné komerčně na WWW:
<<http://proquest.umi.com/pqdweb?did=2076299771&sid=10&Fmt=3&clientId=93687&RQT=309&VName=PQD>>.

- [6] E15.cz. *České banky loni vydělávaly méně, přesto jsou v dobré kondici*. 25. 02. 2011. [online]. c Mladá fronta a.s., 2007 – 2011. [cit. 2011-12-28]. Dostupné na WWW:
<<http://zpravy.e15.cz/byznys/finance-a-bankovnictvi/ceske-banky-jsou-v-dobre-kondici-i-pres-lonsky-souhrnny-pokles-zisku-na-38-9-miliardy-korun-497447>>.
- [7] EUROPEAN COMMISSION. *Your country and the euro*. 2011. [online]. Last update: 15. 06. 2011 [cit. 2011-09-25]. Dostupné na WWW:
<http://ec.europa.eu/economy_finance/euro/countries/index_en.htm>.
- [8] KLAUS, V. In EURACTIV. *Klaus: ČR by si měla vyjednat opt-out z přijetí eura*. 31. 08. 2011. [online]. c2004 – 2011EU-Media, s.r.o., ISSN 1803-2486. [cit. 2011-09-26]. Dostupné na WWW:
<<http://www.euractiv.cz/cr-v-evropske-unii/clanek/klaus-cr-by-si-mela-vyjednat-opt-out-z-eura-009088>>.
- [9] KOMERČNÍ BANKA. *Sazebník KB pro podnikatele, podniky a municipality v obsluze poboček*. 19. 09. 2011 [online]. c2010 [cit. 2011-09-27]. Dostupné na WWW:
<<http://www.sazebnik-kb.cz/file/cms/cs/sazebniky/kb-sazebnik-2.pdf?20110922161809>>.
- [10] KONFEDERACE ZAMĚSTNAVATELSKÝCH A PODNIKATELSKÝCH SVAZŮ ČR. *Návrhy Konfederace zaměstnavatelských a podnikatelských svazů ČR na opatření vedoucí ke zmírnění současné ekonomické krize*. Vydáno 28. 1. 2009. [online]. c2009. [cit. 2011-09-12]. Dostupné na WWW:
<<http://www.kzps.cz/view.aspx?id=170>>.
- [11] MF ČR a ČNB. *Vyhodnocení plnění maastrichtských konvergenčních kritérií a stupně ekonomické sladění ČR s eurozónou*. Schváleno vládou ČR 22. 12. 2010. [online]. c2003 – 2011 [cit. 2011-09-26]. Dostupné na WWW:
<http://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/menova_politika/strategie_dokumenty/download/maastricht_vyhodnoceni_2010.pdf>.
- [12] SOBÍŠEK, P. Přijetí eura: komu prospěje, koho poškodí. In *Zájmy České republiky a přijetí společné evropské měny. Přepis příspěvků z IV. konference Evropské fórum podnikání: 17. září 2008*. Praha : Vzdělávací středisko na podporu demokracie, 2008. s. 123 – 126. ISBN 978-80-903122-9-6.
- [13] SYCHRA, Z. *Jednotná evropská měna. Realizace hospodářské a měnové unie v EU*. 1. vydání. Brno : Masarykova univerzita, 2009. ISBN 978-80-210-5082-2.
- [14] ZÁKLASNÍK, M. Dopad zavedení eura na podnikový sektor. In LACINA, L. a kol. *Studie vlivu zavedení eura na ekonomiku ČR*. 1. vydání. Bučovice : Martin Stříž, 2008. s. 62 – 89. ISBN 978-80-87106-08-2.

Kontaktní adresa

Ing. Martina Šudřichová

Česká zemědělská univerzita v Praze, Provozně ekonomická fakulta, Katedra obchodu a financí

Kamýcká 129, 165 21 Praha 6 - Suchbát, Česká republika

Email: sudrichova@pef.czu.cz

Tel. číslo: +420 224 382 366

Received: 29. 09. 2011

Reviewed: 27. 11. 2011

Approved for publication: 16. 01. 2012